

afstandelijkheid ondersteunt een sfeer van eenzaamheid, verscheurdheid, chaos opgeroepen door de combinatie klank-beeld. Een relevant maatschappijbeeld, zij het dat er soms té expliciete illustraties gebruikt worden om dit gegeven te visualiseren (bijvoorbeeld het stuk-gooien van de spiegel).

Het derde deel, *De beeldentempel*, brengt de leeuwerikkenscène uit Shakespeares *Romeo en Julia*, heel gevoelig gespeeld door twee erg jonge acteurs. Als versteende beelden liggen de geliefden in elkaar vastgestrengeld op de brede scène van de grote zaal. De extreme eenzaamheid wordt hierdoor wel voelbaar al gaat dat ten koste van de noodzakelijke intimiteit die in die te grote ruimte verloren gaat.

Globaal is de ruimtelijke integratie het grote probleem: de overgangen tussen de drie delen, van de ene zaal naar de andere, breken de moeizaam opgebouwde sfeer van elk van de korte fragmenten. Het centraliseren van de actie rond de functioneel goed gebruikte vitrinezaal had daar een oplossing voor kunnen bieden met bijvoorbeeld de gang als verleidingsplaats voor het hoortje uit het openingsfragment en een verloren hoekje voor *Romeo en Julia*. Met de nodige goodwill om zelf te structureren hou je aan *Dialogen* toch drie kwartier boeiend tekstmateriaal over.

Alex Mallems

DIALOGEN

samenstelling, vormgeving en regie: Cis Bierinckx; acteurs: Jolente de Keersmaeker, Damiaan de Schrijver, Waas Gramser, Erik Martens, Jan de Backer, Cis en Alfons Bierinckx.

De Mexicaanse Hond

Onnozele Kinderen

Binnen het genre "muziektheater" staat het label Orkater sinds jaren garant voor kwaliteitsproducties: groepen als het oorspronkelijke Hauser Orkater met *Zie de Mannen vallen* en latere deelgroepen als De Horde met *Wangedachte* of De Mexicaanse Hond met *Graniet* en *De Wet van Luisman* vestigden die reputatie. *Onnozele Kinderen*, de jongste produktie van De Mexicaanse Hond, trekt die lijn door.

De titel *Onnozele Kinderen* staat

voor de broertjes Wolfgang en Leonard Offenbach: beiden voelen zich onzeker, zij het op uiteenlopende vlakken. Wolfgang, de oudste, is schilder en laat de evolutie van zijn doeken vooral beïnvloeden door de opmerkingen van zijn broertje. In de praktijk leidt dat tot een steeds grotere abstrahering van zijn werk. Leonard, het jongste broertje, zit als het ware in de overgangsfase van puberteit naar volwassenheid: hij wil een zelfstandig leven leiden, kennis maken met "onbekende opvattingen" en vooral een "wellustige vrouw" ontmoeten. Hij vraagt advies aan Wolfgang en krijgt prompt zijn hele toekomst voorspeld - een toekomst die in de loop van het stuk als een puzzel in elkaar gepast wordt. Het stuk maakt een cyclische boog: de voorspellingen van Wolfgang komen uit en zijn niks anders dan een herhaling van zijn eigen gedesillusioneerde jeugdervaringen. Die flash-back situatie wordt subtiel aangegeven door het slot: Wolfgang Offenbach signeert zijn tijdens de voorstelling gecreëerd doek en dateert het 1962.

Dit kader werkt bijzonder goed en wordt in de vertrouwde stijl van De Mexicaanse Hond ingevuld met absurd-geestige dialogen, knappe muziekfragmenten en spitsvondige visuele elementen. Vooral het animatiefilmpje dat geprojecteerd wordt is een pareltje, maar ook het "live" beschilderen van het centraal opgestelde doek door Wolfgang is een subliem moment binnen de voorstelling.

Onnozele Kinderen bevestigt in ieder geval het métier van De Mexicaanse Hond binnen het specifieke deelgebied "muziektheater". Tegelijkertijd bewijst deze produktie dat de creatieve fantasie van Alex Van Warmendam (tekstauteur, scenograaf en verantwoordelijke voor de originele animaties) borg blijft staan voor artistieke inventiviteit. Een fragiel gegeven als de ontlukkende seksualiteit wordt gevoelig afgestast: nu eens naïef-grappig, dan weer weemoedig, maar nooit goedkoop sentimenteel.

Alex Mallems

ONNOZELE KINDEREN

auteur, vormgeving en animaties: Alex Van Warmendam; muziek: Vincent Van Warmendam; groep: De Mexicaanse Hond; acteurs: Annet Malherbe, Aat Ceelen, Thijs Van der Poll, Alex, Marc en Vincent Van Warmendam.

Gelezen

"Tien sekonden genialiteit is genoeg om behoorlijk toneel te maken."

Sam Bogaerts in interview met Dirk Van den Eede, "Marchanderen met gevoelens", in *Intermedi-air*, 25 april 1986, p. 5.

Uit een interview met Ariane Mnouchkine naar aanleiding van *l'Histoire terrible mais inachevée de Norodom Sihanouk Roi du Cambodge*:

"Voor mij zijn theater en geschiedenis wezenlijk met elkaar verbonden. Ik kan me geen 'niet-historische voorstelling' inbeelden. Maar, als ik werk stel ik geen vragen over de geschiedenis. Momenteel, komen we samen om te eten, lezen we artikels die ons emotioneel voorbereiden en dan repeteren we. Wij leven in het heden. Maar of we nu hedendaags zijn of niet, we stellen ons die vraag niet meer. Toen we aan Shakespeare werkten stelde ik mij werkelijk geen vragen over de geschiedenis. Ik had eerder de indruk te werken aan de overleving van de cultuur, van het begrijpen van het andere, de aanvaarding van de kunst. Dit waren mijn beweegredenen, mijn beschouwingen. Waarom een stuk ensceneren over een levend politiek personage, Norodom Sihanouk? Wanneer het theater niet tracht het terrein van de levende geschiedenis te herinvesteren, en dit overlaat aan de cinema, dan schiet het tekort."

Gilles Costaz, "La chronique Shakespearienne du Cambodge" in *Acteurs, revue du Théâtre*, oktober 1985.

Victor De Ruyterprijs

Dit jaar werd door de Stichting Theater en Cultuur voor de derde keer de Victor De Ruyterprijs georganiseerd, een wedstrijd waarin schooltheatervoorstellingen uit het gehele Vlaamse land met elkaar in competitie treden. Wie in de maanden maart en april in de Boomse Schouwburg de opvoeringen van de vijf finalisten bijwoonde, werd zonder twijfel zeer aangenaam verrast. Hij/zij kon er getuige zijn van vijf uiterst verzorgde voorstellingen, gebracht met grote theatrale gevoeligheid. Achtereenvolgens kwamen aan bod: het Don Boscollege uit Gent-Zwijnaarde met *Brilleke of dom blijft dom* (een stuk uit de Gripstheaterstal); het

"In Göteborg is een opvoering van 'Wachten op Godot' niet kunnen doorgaan omdat vier van de vijf acteurs het voorbeeld van Godot navolgden en niet kwamen opdagen. Het stuk zou opgevoerd worden door 5 zwaarbewaakte gevangenen. Enkele uren vóór de voorstelling ontsnapten 4 van de 5 acteurs via een venster van de schouwburg. De aangekondigde opvoering had in Zweden sterk de aandacht getrokken en werd aangevoerd door de Ierse auteur van 'Wachten op Godot' Beckett, die zelfs een deel van z'n honorarium had afgestaan."

De Morgen, 2 mei 1986

"Freelancers zijn zowat de goedkope arbeidskrachten voor het theater hé, en dat ligt in de eerste plaats aan een systeem dat de eigenlijke waarde van cultuur, w.o. theater, niet onderkent. Theater is een vorm van anarchie, het oproepen van spanningsvelden door tegenstellingen en reacties losmaken, dat is de taak van theater, een functie die tegenwoordig van bovenaf in een wurggreep wordt gehouden.

Teaters willen blijven voortbestaan, da's begrijpelijk, en daarvoor steunen ze op de goodwill van medewerkers en acteurs om steeds goedkoper te werken, wat een vicieuze cirkel in het leven roept. Van bovenaf zegt men immers: 'zie je wel dat het ondanks het vermindere van toelagen ook nog gaat, kom, we besnoeien nog wat'. Zo komt het theater in een slop van compromissen-sluiten terecht en iedereen loopt mee, want alle teatermensen willen werken."

Interview met Katrien Devos in *De Morgen*, 2 mei 1986.

Don Boscollege uit Kortrijk met *Geheime Vrienden*, de toneelbewerking van het gelijknamige jeugdboek van Myron Levoy; een originele creatie *Experiment Eiland Eden* door het Sint-Martinusinstituut uit Koekelare; het Sint-Norbertusinstituut uit Duffel met een bewerking van *Antigone* (Sophocles / Johan Boonen) en ten slotte *Zito Mana Zito*, een collage van theaterteksten uit de wereldliteratuur door het Mieneminstituut uit Leuven. De zeer ontroerende voorstelling van *Geheime Vrienden* werd door de jury bekroond, en was dus goed voor een gala-opvoering in de KVS (Brussel) op 25 mei 1986. Aan de voltallige toneelgroepen van de vijf winnende scholen wordt een verblijf aangeboden van 10 dagen in Avignon (tijdens het festival!), een theatervakantie waarin ook op georganiseerde wijze